

ВА 441

БИЗНЕС ПЛАНИРАНЕ

Приета: прот. № 6/25.11.2022 г.

Лектор: Проф. д-р Милен Балтов

АНОТАЦИЯ

Дисциплината е насочена към даването на знания и умения за бизнес планирането, стартирането и развитие на малък бизнес – актуална област и най-важния инструментариум в обучението по предприемачество. В дисциплината се стъпва и надгражда върху знанията на студентите придобити до момента на последната година от обучението им в БСУ. Методите за овладяването на допълнителни знанията и придобиването на практически опит в бизнес планирането са свързани както с конкретната разработка на бизнес план, така и със запознаване с примери и ситуации на фирми стартиращи или развиващи бизнеса си, главно чрез казуси. Всичко това е дублирано в средата на университетската електронна платформа със съответстващите на методите интерактивни инструменти и форми за попълване и мониторинг, осигуряващи двупосочната комуникация.

ОСНОВНИ ЦЕЛИ И ИЗХОДНИ УЧЕБНИ РЕЗУЛТАТИ

Основните цели на дисциплината са да се добавят знания и умения за планиране на стартови дейности или дейности свързани с развитието след определен етап на фирмата, както и да се развие практически опит в анализа на ресурсите и в преценка на целесъобразността на необходимите за тези дейности инвестиции. Конкретно, е заложено студентите да придобият:

- Яснота за целите и значението на бизнес планирането;
- Нови знания за характера на предприемачите и спецификата на малките и средни предприятия;
- Познания и умения за анализ на една предприемаческа ситуация;
- Натрупване на експертност в областта на идентифицирането на източници за финансиране и информация за стартиране и развитие на бизнес;
- Умения за изготвяне и презентирание на бизнес план.

ПРЕДПОСТАВКИ

Дисциплината се преподава в последната година от обучението на студенти за бакалавърската степен и следващите в магистърската степен. Тя е задължителна за спец. Бизнес администрация и избираема за трите специалности от професионално направление „Икономика” – Финанси, Счетоводство и контрол и Маркетинг Това предполага и изисква предварително владеене на понятийния апарат и знания свързани с организацията и управлението на фирмата и функционалните области – маркетинг, финанси, човешки ресурси, планирането и прогнозирането, а в полза ще бъде и стратегическото управление.

СТАТУТ И СТРУКТУРА

специалност	статут	Кредити	редовно и дистанционно обучение				задочно обучение			
			л	с	у	общ	л	с	у	общ
Финанси	Избираема	6	30	30		60	30		30	
Счетоводство и контрол	Избираема	6	30	30		60	30		30	
Маркетинг	Избираема	6	30	30		60	30		30	
Бизнес администрация	Задължителна	6	30	30		60	30		30	
Международни икономически отношения	Задължителна	6	30	30		60	30		30	

СЪДЪРЖАНИЕ НА КУРСА

Тема 1. Бизнес планирането – значение и необходимост

Мястото на бизнес планирането в стопанската активност. Бизнес планирането на дейността – необходимо ли е, възможно ли е? Бизнес планирането и успехът на едно предприятие. Страни в процеса на бизнес планирането. Мениджмънт и спонсори при бизнес планирането. Финансиращите институции и бизнес планирането. Венчърните (рисковите) капитали и бизнес планирането.

Тема 2. Ролята на предприемачеството в икономиката на обществото

Създаването на ново предприятие. Предприемачеството, социо-културните и политически фактори. Предприемачеството и икономическите фактори. Дефиниране на предприемачеството и характеристиките на МСП. Трудности при дефинирането и различните школи на икономическата мисъл. Таксономия на теорията по предприемачество и признаци за класификация на малките и средни предприятия.

Тема 3. Природа, характеристики и поведение на предприемачите

Когнитивни модели на предприемаческо поведение. Модели за отношението и модели на постиженията - черти от характера на предприемача и иноватора и типове предприемачи. Мениджърът предприемач и растежът на фирмата. Компетенции на мениджъра предприемач. Лидерство/ визия/ влияние на мениджъра предприемач. Предприемачът и мениджърът – преходни състояния.

Тема 4. Генериране, избор и оценка на идеите за стартиране и развитие на бизнес

Възможности пред бъдещия “спонсор” или мениджър. Правила за генериране на идеи. Методи за генериране на идеи. Мозъчната атака, като метод за генериране на идеи в учебни условия. Критерии и скали за оценка на идеите. Окончателен избор на идея.

Тема 5. Бизнес планът като вътрешен планов и като маркетингов документ

Реалистичност в бизнес планирането. Възможности за верификация. Корекции и актуализация в бизнес планирането. Съдържателни аспекти за привличането на потенциални инвеститори и клиенти. Формат на различните документи при бизнес планирането.

Тема 6. Стартиране и развитие на бизнес. Бизнес планът

Блок-схема на процеса на разработка на бизнес плана. Въвеждащи страници, резюме и съдържание на бизнес плана. Мисия и цели. Маркетингов анализ и маркетингов план.

Тема 7. Описание на бизнеса и производствено-операционен план

Описание на дейността. Представяне на продуктите/услугите и производствен (операционен) план. Обезпечаване ефективността на организационната дейност.

Тема 8. Финансови аспекти в бизнес планирането

Основни счетоводни документи отразяващи финансирането. Финансови прогнози. Паричните стойности. Източници за финансиране на оборотния капитал и показатели за оценка на дейността. Вземане на дългосрочни инвестиционни решения.

Тема 9. Растежът на малките и средни предприятия и проблемите на заетостта

Барииери пред възможностите на МСП да наемат допълнителни трудови ресурси. Мерки и помощ по отношение на пазара на труда. Политиката за насърчаване ролята на МСП в решаване на проблемите на заетостта.

Тема 10. Бизнес кластерите и повишаване конкурентоспособността на малките и средни предприятия

Характеристики на бизнес мрежите и индустриалните кластери. Фактори за конкурентоспособност на МСП в кластерите. Стимули и механизми за успешни кластери от МСП.

Тема 11. Регионалното развитие и мястото на малките и средни предприятия

МСП и спецификата в регионалното развитие в България. Интернационализацията на бизнеса и малките и средни предприятия. Експортен потенциал и подходящи форми за излизане на чужди пазари на МСП.

Тема 12. Как да не разработваме и представяме бизнес плана

Мониторинг и последващи действия по отношение на бизнес планирането. Основни грешки допускани при разработката на бизнес план. Основни правила за защита на бизнес плана.

ПЛАНИРАНИ УЧЕБНИ ДЕЙНОСТИ И МЕТОДИ НА ОБУЧЕНИЕ

Учебните дейности са базирани на материал в лекционен курс и на семинарна и самостоятелна работа през семестъра по решаване на казуси по групи и разработване на курсов проект – бизнес план за стартиране или развитие на бизнес. В края на семестъра, представят и защитават подготвения бизнес план (условие за допускане до изпит). Работата по тези две основни направления е както в семинарните занятия, така и самостоятелно извън часовете, но е изцяло покрита с интерактивните инструменти в университетската е-платформа Мудъл. Освен, че самите казуси са качени в платформата, живата дискусия по тях се предхожда от изразяване на мнения и сценарийна „репетиция” в платформата.

КУРСОВИ ЗАДАЧИ И ПРОЕКТИ

Работата по разработването на бизнес плана е на 100% свързана с реферирането на стандартизирани примери от предходни студентски бизнес планове, които могат само да се наблюдават в реално време, но не и да се копират и залагане на текстовете от бизнес плана по който се работи само в определените за това индивидуализирани (за всеки студент и екип) форми. С това се прави реален мониторинг върху работата, като се задават междинни жалони и се избягва както залагането на коренно различна или грешна структура, така и представянето на готови планове.

МЕТОДИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

Работата на всеки студент през семестъра се оценява с текуща оценка. Тя отразява знанията и уменията демонстрирани индивидуално от всеки от студентите при защитата на бизнес плана и впечатленията върху работата по разработката на бизнес плана и решаването на казусите в семинарните занятия.

Семестриалният изпит е изпитен тест. Освобождаване от него е възможно с много добра или отлична текуща оценка (оформена от титуляра и водещия семинарните занятия). Изискване за допускане до изпита е наличието на положителна (среден или по-висока) текуща оценка.

Условие за получаване на кредитите по дисциплината е успешно полагане на изпитния тест (с оценка от среден до отличен). Крайната оценка се формира от представянето на изпитния тест и текущата оценка.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

ОСНОВНА ЛИТЕРАТУРА

1. Балтов М., "Бизнес планиране в предприемачеството", Издателство Начало, Бургас, 2013 г.
2. Балтов М., "Основи на предприемачеството", РЕЯ, Пловдив, 2004 г.

ДОПЪЛНИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

3. Балтов М., Проблеми и решения за инвестициите на МСП, Сборник от Конференция "Икономика на знанието – възможности и предизвикателства пред висшето образование", БСУ, Бургас, 2013 г.
4. Балтов М., "Бизнес проекти и инвестиции в предприемачеството и иновациите", Издателство Начало, Бургас, 2013 г.
5. Коев Й., „Предприемаческата идея - преглед и реинтерпретация”, Стено, Варна, 2007 г.
6. Ливенс Й., „Управление на семейните фирми: Ключът към успеха”, Захарий Стоянов, София, 2013 г.
7. Сир Л., „Как да създадем бизнес план”, Мениджър, София, 2012 г.
8. Тодоров К., Д. Хаджиев, К. Коларов, М. Балтов и др., "9 бизнес плана за стартиране на собствен бизнес в условията на валутен борд", СИЕЛА, София, 2002 г.
9. Тодоров К., „Бизнес предприемачество - част първа: Основи. Създаване на нов бизнес", Институт за развитие на предприемачеството, София, 2011 г.
10. Тодоров К., „Бизнес предприемачество - част втора: Управление. Растеж. Бизнес практика", Институт за развитие на предприемачеството, София, 2011 г.
11. Тодоров К., М. Балтов, К. Коларов и др., "Основи на дребния бизнес", Тракия М, София, 2006 г.

12. Христов Д., М. Балтов и др., “Да контролираме паричния поток”, Видео казус от практиката на Хирон мениджмънт консулт, www.evi-incubator.bg/resource/index.php Програма Леонардо да Винчи BG/01/B/F/PP-1320, София, 2004 г.
13. Burns P., *Entrepreneurship and Small Business: Start-up, Growth and Maturity*, Palgrave Macmillan, 2013.
14. *Start Your Own Business, Fifth Edition: The Only Start-Up Book You'll Ever Need*, Entrepreneur Press, 2013.
15. Hisrich R., Peters M. and Shepherd D., “Entrepreneurship”, McGraw-Hill/ Irwin, 2014.
16. Kostovski N. and M. Baltov, Alternative Form of Mapping Potential and Active Small Business Agglomerations, “Economic Development”, No.2-3/ 2012.
17. McKeever M., “How to Write a Business Plan”, NOLO, 2013.
18. Pinson L., “Anatomy of a Business Plan: The Step-by-Step Guide to Building a Business and Securing Your Company's Future”, Out Of Your Mind And Into The Mark, 2014.

ВА 441

БИЗНЕС ПЛАНИРАНЕ

Лектор: Проф. д-р Милен Балтов

Тема 1. Бизнес планирането – значение и необходимост

Мястото на бизнес планирането в стопанската активност. Бизнес планирането на дейността – необходимо ли е, възможно ли е? Бизнес планирането и успехът на едно предприятие. Страни в процеса на бизнес планирането. Мениджмънт и спонсори при бизнес планирането. Финансиращите институции и бизнес планирането. Венчърните (рисковите) капитали и бизнес планирането.

Тема 2. Ролята на предприемачеството в икономиката на обществото

Създаването на ново предприятие. Предприемачеството, социо-културните и политически фактори. Предприемачеството и икономическите фактори. Дефиниране на предприемачеството и характеристиките на МСП. Трудности при дефинирането и различните школи на икономическата мисъл. Таксономия на теорията по предприемачество и признаци за класификация на малките и средни предприятия.

Тема 3. Природа, характеристики и поведение на предприемачите

Когнитивни модели на предприемаческо поведение. Модели за отношението и модели на постиженията - черти от характера на предприемача и иноватора и типове предприемачи. Мениджърът предприемач и растежът на фирмата. Компетенции на мениджъра предприемач. Лидерство/ визия/ влияние на мениджъра предприемач. Предприемачът и мениджърът – преходни състояния.

Тема 4. Генериране, избор и оценка на идеите за стартиране и развитие на бизнес

Възможности пред бъдещия “спонсор” или мениджър. Правила за генериране на идеи. Методи за генериране на идеи. Мозъчната атака, като метод за генериране на идеи в учебни условия. Критерии и скали за оценка на идеите. Окончателен избор на идея.

Тема 5. Бизнес планът като вътрешен планов и като маркетингов документ

Реалистичност в бизнес планирането. Възможности за верификация. Корекции и актуализация в бизнес планирането. Съдържателни аспекти за привличането на потенциални инвеститори и клиенти. Формат на различните документи при бизнес планирането.

Тема 6. Стартиране и развитие на бизнес. Бизнес планът

Блок-схема на процеса на разработка на бизнес плана. Въвеждащи страници, резюме и съдържание на бизнес плана. Мисия и цели. Маркетингов анализ и маркетингов план.

Тема 7. Описание на бизнеса и производствено-операционен план

Описание на дейността. Представяне на продуктите/услугите и производствен (операционен) план.

Обезпечаване ефективността на организационната дейност.

Тема 8. Финансови аспекти в бизнес планирането

Основни счетоводни документи отразяващи финансирането. Финансови прогнози. Паричните стойности. Източници за финансиране на оборотния капитал и показатели за оценка на дейността.

Вземане на дългосрочни инвестиционни решения.

Тема 9. Растежът на малките и средни предприятия и проблемите на заетостта

Бариири пред възможностите на МСП да наемат допълнителни трудови ресурси. Мерки и помощ по отношение на пазара на труда. Политиката за насърчаване ролята на МСП в решаване на проблемите на заетостта.

Тема 10. Бизнес кластерите и повишаване конкурентоспособността на малките и средни предприятия

Характеристики на бизнес мрежите и индустриалните кластери. Фактори за конкурентоспособност на МСП в кластерите. Стимули и механизми за успешни кластери от МСП.

Тема 11. Регионалното развитие и мястото на малките и средни предприятия

МСП и спецификата в регионалното развитие в България. Интернационализацията на бизнеса и малките и средни предприятия. Експортен потенциал и подходящи форми за излизане на чужди пазари на МСП.

Тема 12. Как да не разработваме и представяме бизнес плана

Мониторинг и последващи действия по отношение на бизнес планирането. Основни грешки допускани при разработката на бизнес план. Основни правила за защита на бизнес плана.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

ОСНОВНА ЛИТЕРАТУРА

1. Балтов М., „Бизнес планиране в предприемачеството”, Издателство Начало, Бургас, 2013 г.
2. Балтов М., „Основи на предприемачеството”, РЕЯ, Пловдив, 2004 г.

ДОПЪЛНИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

3. Балтов М., Проблеми и решения за инвестициите на МСП, Сборник от Конференция “Икономика на знанието – възможности и предизвикателства пред висшето образование”, БСУ, Бургас, 2013 г.
4. Балтов М., “Бизнес проекти и инвестиции в предприемачеството и иновациите”, Издателство Начало, Бургас, 2013 г.
5. Коев Й., „Предприемаческата идея - преглед и реинтерпретация”, Стено, Варна, 2007 г.
6. Ливенс Й., „Управление на семейните фирми: Ключът към успеха”, Захарий Стоянов, София, 2013 г.
7. Сир Л., „Как да създадем бизнес план”, Мениджър, София, 2012 г.
8. Тодоров К., Д. Хаджиев, К. Коларов, М. Балтов и др., “9 бизнес плана за стартиране на собствен бизнес в условията на валутен борд”, СИЕЛА, София, 2002 г.

9. Тодоров К., „Бизнес предприемачество - част първа: Основи. Създаване на нов бизнес“, Институт за развитие на предприемачеството, София, 2011 г.
10. Тодоров К., „Бизнес предприемачество - част втора: Управление. Растеж. Бизнес практика“, Институт за развитие на предприемачеството, София, 2011 г.
11. Тодоров К., М. Балтов, К. Коларов и др., „Основи на дребния бизнес“, Тракия М, София, 2006 г.
12. Христов Д., М. Балтов и др., „Да контролираме паричния поток“, Видео казус от практиката на Хирон мениджмънт консулт, www.evi-incubator.bg/resource/index.php Програма Леонардо да Винчи BG/01/B/F/PP-1320, София, 2004 г.
13. Burns P., Entrepreneurship and Small Business: Start-up, Growth and Maturity, Palgrave Macmillan, 2013.
14. Start Your Own Business, Fifth Edition: The Only Start-Up Book You'll Ever Need”, Entrepreneur Press, 2013.
15. Hisrich R., Peters M. and Shepherd D., “Entrepreneurship”, McGraw-Hill/ Irwin, 2014.
16. Kostovski N. and M. Baltov, Alternative Form of Mapping Potential and Active Small Business Agglomerations, “Economic Development”, No.2-3/ 2012.
17. McKeever M., “How to Write a Business Plan”, NOLO, 2013.
18. Pinson L., “Anatomy of a Business Plan: The Step-by-Step Guide to Building a Business and Securing Your Company's Future”, Out Of Your Mind And Into The Mark, 2014.

ANNOTATION

The discipline is oriented towards the building of knowledge and skills in the business planning, the start-up and development of small business – contemporary field and the most important instrument in the entrepreneurship training. The discipline is based and upgrades over the acquired already knowledge of the students until their last year of training at the BFU. The methods for the acquiring the additional knowledge and practical experience in the business planning are related both with the detailed development of a business plan and the acknowledgement with the cases and situations of starting and developing their activities businesses. All this is simulated in parallel in the environment of the university electronic platform with the adequate for those methods interactive instruments and forms for filling in and monitoring, assuring the two way communication.